

Potilas
Vakuutus
keskus

Vuosiraportti 2022

Potilasvakuutuskeskukselle ilmoitetut
tapaukset ratkaisuvuosittain
vuosilta 2017–2022

Potilasvakuutuskeskus potilaiden ja terveydenhuollon ammattilaisten turvana

Potilasvakuutuskeskus (PVK) käsittelee kaikki terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat potilasvahinko-ilmoitukset Suomessa. PVK ratkaisee potilasvahinkoja koskevan lainsäädännön perusteella, onko kyseessä korvattava potilasvahinko, ja maksaa korvaukseen oikeutetulle lain mukaiset korvaukset. PVK toimii potilaiden ja terveydenhuollon ammattilaisten turvana ja tuottaa potilasvahingoista tietoa terveydenhuollon ja vakuutusyhtiöiden toiminnan sekä potilasturvallisuustyön tueksi. PVK:n jäseniä ovat kaikki Suomessa potilasvakuutuksia myöntävät vakuutusyhtiöt.

Esipuhe

Vuosi 2022 ei tuonut mukanaan suuria yllätyksiä potilasvahinkorintamalla. Vahinkoilmoituksen teki 7 225 eri henkilöä, ja ilmoitukset koskivat 9 241 eri hoitopaikkaa tai -tapahtumaa. Määrä todennäköisesti nousee vielä noin 200 tapauksella kun korvauskäsittely etenee ja tapahtumatiedot tarkentuvat. Ilmoitusmäärä on näin ollen jälleen odotetusti nousussa koronaepidemian aiheuttaman laskun jäljiltä.

Korvausratkaisuja vahingon korvattavuudesta annettiin 8 403 ja korvauksenhakijoista reilu neljännes (n. 27 %) sai myönteisen ratkaisun vähintään yhden hoitokokonaisuuteen liittyvän hoitopaikan osalta.

Kustannuksia potilasvakuutusjärjestelmästä aiheutui yhteensä 41 miljoonaa euroa, sisältäen korvauksenhakijoille maksetut korvaukset ja korvaustoiminnan hoitokulut. Koska potilasvakuutuksesta korvataan vain korvauksenhakijalle itselleen vahingosta aiheutuneet kustannukset ja menetykset, ovat potilasvahinkojen todelliset kustannukset terveydenhuollolle ja yhteiskunnalle vielä moninkertaisesti suuremmat – vahinkoa kärsineille ja heidän omaisilleen aiheutuneista inhimillisistä kärsimyksistä puhumattakaan.

Potilasvakuutusjärjestelmästä on sen lähes 36-vuotisen olemassaolon aikana korvattu yli 80 000 potilasvahinkoa. Näistä lähes 64 000 tapauksessa korvausperusteena on ollut, että kokenut terveydenhuollon ammattihenkilö olisi toiminut tilanteessa toisin ja siten välttänyt vahingon. Korvauksia potilasvahingoista on vahinkoa kärsineille maksettu yli 700 miljoonaa euroa. Kustannukset yhteiskunnalle ja vaikutukset vahinkoa kärsineille ovat olleet moninkertaiset.

Vaikka jokainen vältettävissä ollut vahinko on liikaa, on jokainen vahinko tai vaaratapahtuma tai läheltä piti -tilanne kuitenkin myös mahdollisuus oppia. Terveyden- ja sairaanhoitoon liittyy aina riskejä, ja virheitä sattuu kaikille, mutta virheistä voi ja pitää ottaa opiksi. Potilasvakuutuskeskuksen korvauspäätökset ja potilasvahinkotilastot ovat ainutlaatuisia työvälineitä terveydenhuollon toimintayksiköiden laatu- ja potilasturvallisuustyön tukena. Tapahtuneen avoin ja luottamuksellinen, ennalta sovittuun protokollaan perustuva läpikäynti toimintayksikössä auttaa paitsi välttämään vastaavia vahinkoja jatkossa, niin myös terveydenhuollon ammattilaista pääsemään yli tapahtuneesta, ja jatkamaan työssään entistä vahvempänä ammattilaisena.

Helsingissä maaliskuussa 2023

Minna Plit-Turunen

Johtaja

Potilasvakuutuskeskus

2022 lukuina

Vahinkoilmoituksia

9 241

eli hieman enemmän kuin vuotta aikaisemmin

Hakijoista

27 %

sai vähintään yhden myönteisen ratkaisun

Kustannuksia

41,0 M€

potilasvakuutusjärjestelmästä

Huomionarvoista

Vuotta leimasivat hoitojonojen purku koronan jäljiltä ja henkilöstövajeesta johtuvat perusterveydenhuollon ruuhkat.

Sisällysluettelo

1. Ilmoitetut potilasvahingot	4
2. Ratkaistut tapaukset ja korvattavat potilasvahingot	5
3. Korvattavat potilasvahingot vahinkopaikan mukaan	7
4. Korvattavat potilasvahingot eri toimenpiteissä ja perussairauksissa	9
5. Potilasvakuutuksesta maksetut korvaukset	13

Näin luet raportin lukuja

Vahinkotilastot perustuvat tarkastelujakson aikana ilmoitettuihin, rekisteröityihin ja ratkaistuihin tapauksiin. Koska tilastot täydentyvät korvauskäsittelyn aikana, voi aiempien vuosien luvuissa esiintyä pieniä poikkeamia aiempien vuosiraporttien lukuihin verrattuna.

Ilmoitetut potilasvahingot

- Yksi vahinkoilmoitus voi koskea useaa eri terveydenhuollon harjoittajatahoa tai hoitopaikkaa. Vakuutusteknisistä syistä nämä rekisteröidään hoitotahoittain eri vahinkoilmoituksiksi. Vuonna 2022 yksi vahinkoilmoitus kohdistui keskimäärin 1,3 hoitotahoon.
- Joskus vasta vahinkoasian käsittelyn yhteydessä huomataan, että asia on syytä tutkia ilmoitettua laajemmin. Sen vuoksi ilmoitettujen tapausten määrä voi käsittelyn edetessä kasvaa, ja uusia tapauksia voidaan rekisteröidä aiemmillekin vahinkovuosille. Esimerkiksi tätä vuosiraporttia koottaessa vuodelle 2021 rekisteröityjen vahinkoilmoitusten määrä on 9 225, kun se vuoden 2021 vuosiraportissa oli 9 026. Onkin oletettavaa, että vuoden 2022 ilmoitusten määrä nousee vielä n. 200 tapauksella ilmoitusten käsittelyn edetessä.

Ratkaistut tapaukset ja korvattavat potilasvahingot

- Jokainen rekisteröity tapaus ratkaistaan erillisenä asiana. Vuonna 2022 ratkaisun sai 6 556 henkilöä, joille annettiin yhteensä 8 403 päätöstä ilmoitetun vahingon korvattavuudesta.
- Jos potilaan ilmoittama vahinkokokonaisuus koskee kahta eri hoitotahoa, joista vain toisen osalta todetaan potilasvahingon tapahtuneen, tilastoituu asia sekä evätyksi että korvattavaksi tapaukseksi. Vuonna 2022 korvattaviksi arvioitiin 1 921 tapausta, mikä on 22,9 % kaikista ratkaistuista tapauksista. Vähintään yksi myönteinen ratkaisu annettiin yhteensä 1 760 korvauksenhakijalle eli 26,8 %:lle niistä, joiden asia ratkaistiin vuonna 2022.

1. Ilmoitetut potilasvahingot

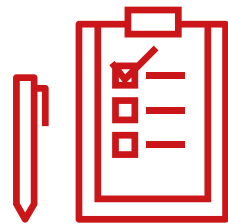
Potilasvahinkoilmoitusten määrä seuraa yleensä pitkälti terveydenhuollon hoitokontaktien ja toimenpiteiden määriä: mitä enemmän hoitokontakteja on ja mitä enemmän toimenpiteitä tehdään, sitä enemmän on myös potentiaalisia vahinkotapahtumia. Ilmoitusmäärä on pitkällä aikavälillä tarkasteltuna ollut nousujohteinen. Vuonna 2020 määrä kuitenkin notkahti koronavirusepidemiasta johtuen.

Vuonna 2022 purettiin edelleen koronaepidemian aikana syntyneitä hoitovelkaa. Toisaalta henkilöstöpula ja jatkohoitoaikojen puute hankaloittivat hoitoonpääsyä ja ruuhkauttivat päivystyksiä, mikä osaltaan vähensi hoitokontaktien määrää.

Vahinkoilmoitusten määrässä näkyi pientä nousua, ja palattiin lähelle koronaepidemiaa edeltänyttä ennätysvuotta 2019. Vahinkoilmoituksen teki 7 225 eri henkilöä, ja ilmoitukset koskivat 9 241 eri hoitopaikkaa tai -tapahtumaa. Ilmoitusten kokonaismäärä nousee vielä noin 200 tapauksella käsittelyn edessä ja tapahtumatietojen tarkentuessa.

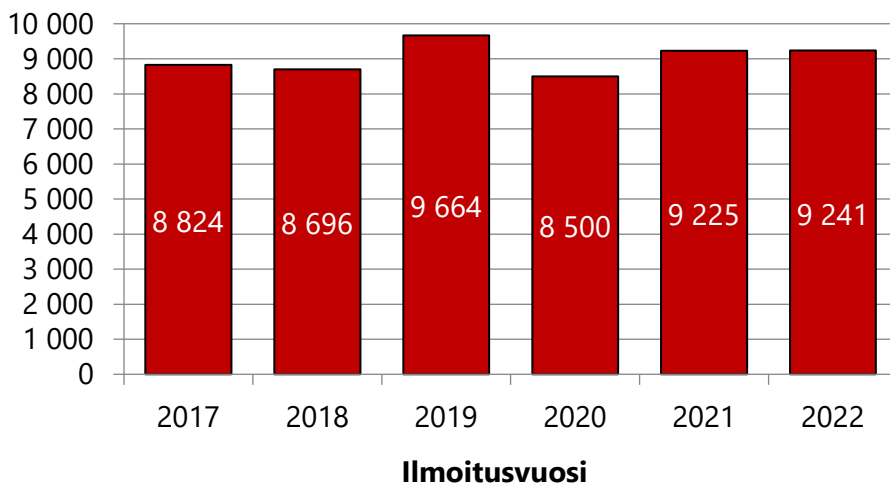
Tilastoja tarkasteltaessa on huomioitava, että aikaa vahinkoilmoituksen tekemiseen on pääsääntöisesti kolme vuotta siitä, kun potilas sai tietää vahingosta. Sen vuoksi suurin osa vahinkoilmoituksista koskee jo aiempina vuosina annettua hoitoa, ja terveydenhuollossa tapahtuvat muutoksetkin näkyvät tilastoissa viiveellä.

Vuonna 2022 potilasvahinkoilmoituksen teki 7 225 henkilöä ja ilmoitukset koskivat 9 241 eri hoitopaikkaa tai -tapahtumaa

Kuva 1. Ilmoitetut potilasvahingot 2017–2022

Vahinkoilmoitusten lukumäärä

Graafin tietosisältö

Ilmoitusmäärässä ei yllätyksiä

Vahinkoilmoitusten määrä on pitkällä aikavälillä tarkasteltuna ollut nousujohteinen. Määrä on normalisoitunut koronaepidemiasta johtuneen notkahduksen jälkeen. Nouseva suuntaus jatkuu todennäköisesti tulevaisuudessakin.

2. Ratkaistut tapaukset ja korvattavat potilasvahingot

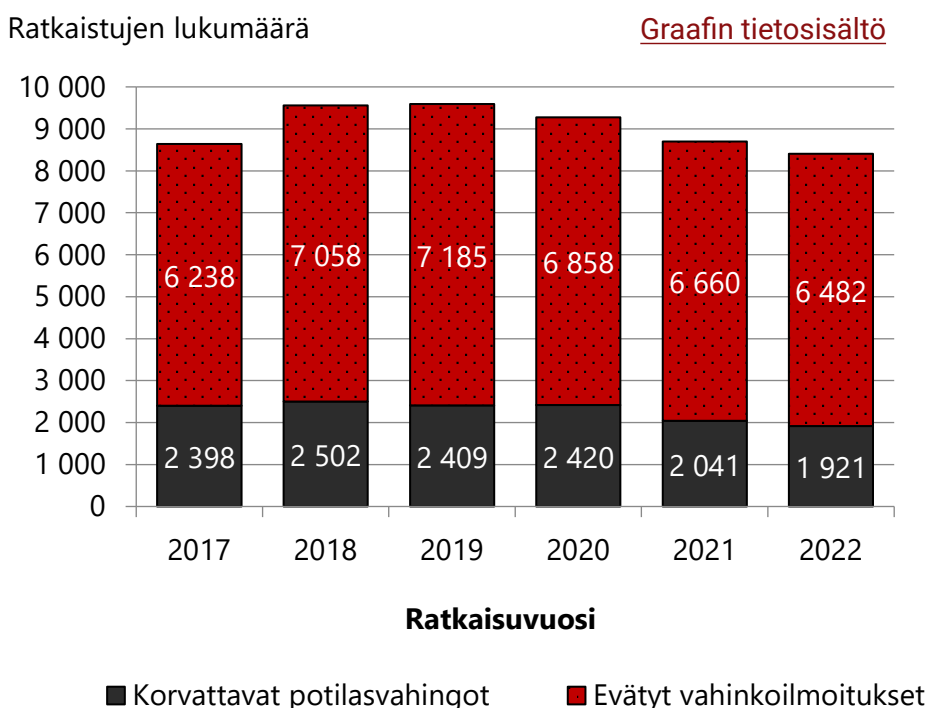
Vuonna 2022 annettiin 8 403 ratkaisua vahingon korvattavuudesta. Korvattaviksi vahingoiksi arvioitiin 1 921 tapausta eli 22,9 % kaikista ratkaistuista tapauksista. Lisäksi korvausperusteen arvioitiin täyttyvän 87 tapauksessa, jossa aiheutunut vahinko oli kuitenkin niin vähäinen, ettei korvausta tullut maksettavaksi.

Korvausratkaisun sai 6 556 eri korvauksenhakijaa. Heistä 26,8 % sai myönteisen korvauspäätöksen vähintään yhden hoitopaikan osalta.

Potilasvakuutuslaki tuntee kahdeksan erillistä korvausperustetta, joista suurin osa tulee sovellettavaksi vain harvoin. Korvattavista vahingoista ylivoimaisesti suurin osa (93,4 % vuonna 2022) korvataan ns. hoitovahinkoina. Näissä tapauksissa korvausperusteena on, että kokenut terveydenhuollon ammattihenkilö olisi menetellyt tilanteessa toisin ja siten välttänyt vahingon. Toiseksi eniten vuonna 2022 korvattiin infektiovahinkoja (5,1 %).

Lisäksi korvattiin joitakin kohtuuttomia vahinkoja, tapaturmavahinkoja, laitevahinkoja ja lääkkeen toimittamisvahinkoja (yhteensä 1,5 %). Yli kolmannes vahinkoilmoituksista evättiin joko sen vuoksi, että hoito oli toteutettu asianmukaisesti eikä haitallinen seuraus ollut siitä huolimatta vältettävissä, tai sen vuoksi, että korvauksenhakijalle aiheutunut infektio oli lääketieteellisesti perusteltuun hoitoon liittyvä riski, joka kyseisessä tapauksessa realisoitui, ja jota ei kokonaisarvion perusteella voitu katsoa korvattavaksi potilasvahingoksi.

Kuva 2. Vuosina 2017-2022 ratkaistut potilasvahinkoilmoitukset

Korvattavista vahingoista n. 93 % oli ns. hoitovahinkoja, jotka potilaan hoidossa olisi tullut välttää.

Toiseksi eniten korvattiin infektioiden aiheuttamia vahinkoja (n. 5 %). Muilla perusteilla vahinkoja korvattiin vähän.

Joka neljäs sai korvauksia

Korvausperuste täyttyi n. 24 %:ssa tapauksista.

Reilu neljännes korvauksenhakijoista sai korvausta vähintään yhden hoitopaikan osalta.

**Vuosina 2017–2022 ratkaistut potilasvahinkoilmoitukset
ratkaisuvuoden mukaan**

Korvausratkaisu	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Korvattavat potilasvahingot						
Hoitovahingot	2 183	2 301	2 249	2 216	1 886	1 793
Laitevahingot	13	16	19	21	11	6
Infektiovahingot	157	140	99	156	109	98
Tapaturmavahingot	24	28	21	15	19	10
Palovahingot	0	0	0	0	0	0
Lääkkeen toimittamisvahingot	5	6	4	2	3	2
Kohtuuttomat vahingot	16	11	17	10	13	12
Yhteensä	2 398	2 502	2 409	2 420	2 041	1 921
Vähäiset potilasvahingot						
	88	115	113	114	88	87
Ei potilasvahinkoa						
Ei vältettävissä tai siedettävä	2 307	2 588	2 450	2 318	2 210	2 121
Muu epäämisperuste	3 843	4 355	4 622	4 426	4 362	4 274
Yhteensä	6 150	6 943	7 072	6 744	6 572	6 395
Yhteensä	8 636	9 560	9 594	9 278	8 701	8 403

Suhteelliset osuudet	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ratkaistut vahinkoilmoitukset						
Korvattavat potilasvahingot	27,8%	26,2%	25,1%	26,1%	23,5%	22,9%
Vähäiset potilasvahingot	1,0%	1,2%	1,2%	1,2%	1,0%	1,0%
Ei potilasvahinkoa	71,2%	72,6%	73,7%	72,7%	75,5%	76,1%
Korvattavat potilasvahingot						
Hoitovahingot	91,1%	92,0%	93,3%	91,6%	92,5%	93,4%
Infektiovahingot	6,5%	5,6%	4,1%	6,4%	5,3%	5,1%
Tapaturmavahingot	1,0%	1,1%	0,9%	0,6%	0,9%	0,5%
Muut vahingot	1,4%	1,3%	1,7%	1,4%	1,3%	1,0%
Ei potilasvahinkoa						
Ei vältettävissä tai siedettävä	37,5%	37,3%	34,6%	34,4%	33,6%	33,2%
Muu epäämisperuste	62,5%	62,7%	65,4%	65,6%	66,4%	66,8%

3. Korvattavat potilasvahingot vahinkopaikan mukaan

Potilasvakuutuskeskus julkaisee korvattavista potilasvahingoista lukumäärätiedot sairaanhoitopiireittäin (sellaisina kuin ne toimivat vuoden 2022 loppuun saakka), sekä kokonaislukuna yksityisellä sektorilla sattuneiden korvattavien vahinkojen osalta. Yksityiskohtaisempia tietoja sairaanhoitopiirien alueella sattuneista vahingoista voi tiedustella uusilta hyvinvointialueilta.

Korvattavien vahinkojen lukumäärään vaikuttaa olennaisesti se, miten paljon korvausratkaisuja kunakin vuonna on tehty. Pelkästään alueellisen vahinkomäärän kehityksestä ei näin ollen voi suoraan päätellä, miten potilasturvallisuustilanne kullakin alueella on kehittynyt. Pelkästään lukumäärien perusteella ei myöskään voi vertailla eri alueiden potilasturvallisuustilannetta, sillä vertailussa tulisi ottaa huomioon useita taustatekijöitä, kuten esimerkiksi alueella tehtävien toimenpiteiden vaativuustaso ja lukumäärä, väestörakenne sekä terveydenhuollon hoitokäyntien määrä.

Yksityiskohtaisia tietoja sairaanhoitopiirien alueilla vuonna 2022 sattuneista vahingoista voi pyytää uusilta hyvinvointialueilta.

Taulukko 2. Vuosina 2017–2022 ratkaistut potilasvahinkoilmoitukset ratkaisuvuoden mukaan

Vahinkopaikat	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sairaanhoitopiirien vahinkopaikat*	1 862	1 877	1 850	1 833	1 514	1 424
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	386	337	355	359	301	292
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	145	172	161	156	128	108
Satakunnan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	68	82	71	85	67	80
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	92	97	82	70	67	48
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	128	151	136	144	121	109
Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä	87	81	81	59	76	63
Kymenlaakson sair.hoito- ja sos.palvelujen kuntayhtymä	100	74	79	67	60	57
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä	46	49	49	53	39	32
Etelä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	58	48	47	48	44	40
Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	19	24	18	13	12	15
Pohjois-Karjalan sair.hoito- ja sos.palvelujen kuntayhtymä	84	83	94	90	67	60
Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	123	96	123	121	93	112
Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	87	76	107	77	75	57
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	77	59	66	66	43	45
Vaasan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	36	55	45	54	31	35
Keski-Pohjanmaan erikoissair.hoito- ja per.palv.kuntayhtymä	39	48	27	28	34	22
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	149	182	144	179	154	141
Kainuun maakunta -kuntayhtymä	31	35	36	37	33	30
Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	28	35	38	28	19	23
Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	48	63	68	63	33	39
Ålands hälso- och sjukvård	9	7	6	5	6	4
Valtion vahinkopaikat	6	5	2	3	2	1
Muut vahinkopaikat	16	18	15	28	9	11
Yksityinen sektori	536	625	559	587	527	497
Yhteensä	2 398	2 502	2 409	2 420	2 041	1 921

*) Sairaanhoitopiirin vahinkopaikoilla viitataan kaikkiin niihin vahinkopaikkoihin, kuten terveysasemiin ja sairaaloihin, jotka vuoden 2022 loppuun saakka toiminnassa olleen sairaanhoitopiirin potilasvakuutus kattoi. Myös sairaanhoitopiirin terveysasemilla ja sairaaloissa tapahtuneet yksityisten toimijoiden vahingot sisältyvät lukuihin, vaikka ne eivät olleetkaan sairaanhoitopiirin vakuuttamia.

4. Korvattavat potilasvahingot eri toimenpiteissä ja perussairauksissa

Korvattavat potilasvahingot liittyvät useimmiten leikkaus- ja anestesiatoimenpiteisiin, joiden yhteydessä sattuneita vahinkoja korvattiin vuonna 2022 yhteensä 773. Näistä vajaa puolet (347) liittyi tuki- ja liikuntaelinten leikkaustoimenpiteisiin. Erityyppisten kliinisten tutkimus- tai hoitotoimenpiteiden yhteydessä sattuneita vahinkoja korvattiin yhteensä 547. Tässä ryhmässä korostuvat diagnoosin ja hoidon viiveet, joiden määrä on viime vuosina ollut kasvussa. Niissä potilasta ei ole tutkittu riittävästi, tai häntä ei ole lähetetty riittävän ajoissa tai riittävän kattaviin jatkotutkimuksiin, mistä on voinut seurata esimerkiksi sairauden vaikeutumista tai raskaampia hoitoja. Käytettävissä olevien resurssien vähäisyydestä johtuvia vahinkoja ei kuitenkaan korvata potilasvakuutuksesta.

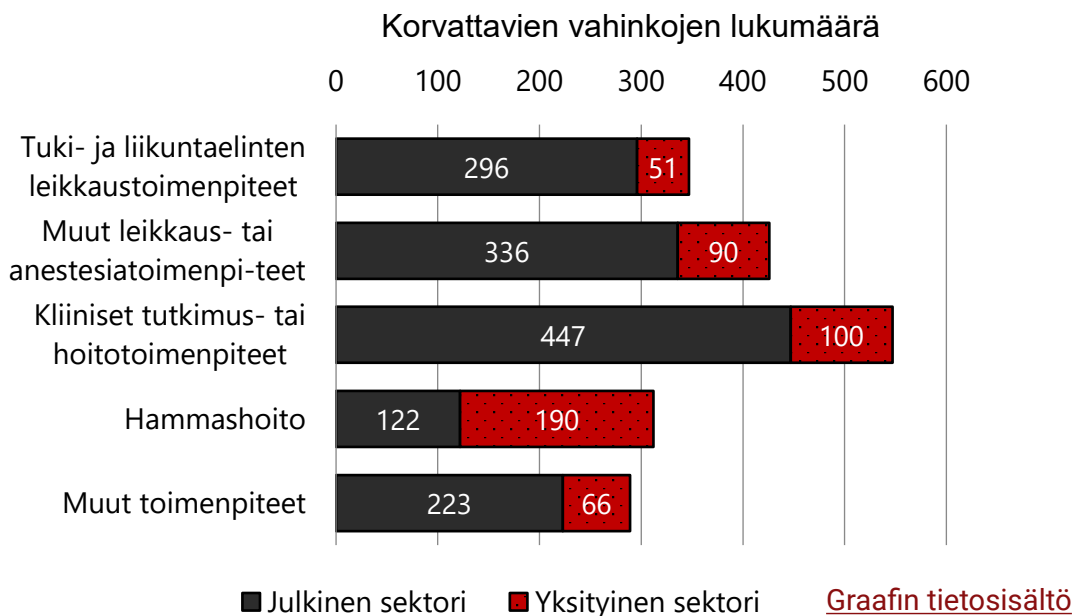
Hammashoidollisten toimenpiteiden yhteydessä sattuneita vahinkoja korvattiin yhteensä 312. Näistä 108 sattui juurihoidon yhteydessä ja 106 hammashoidollisten toimenpiteiden yhteydessä sattuneiden vahinkojen lisäksi korvattiin 66 vahinkoa, jotka olivat aiheutuneet hampaiden, leuan, suun ja nielun leikkaus- ja anestesiatoimenpiteissä.

Vahinko sattuu useimmin tuki- ja liikuntaelinten leikkaustoimenpiteessä tai hammashoidossa.

Kliinisiin tutkimus- ja hoitotoimenpiteisiin liittyvät vahingot johtavat usein diagnoosin ja hoidon viivästymisiin.

Kuva 3. Vuonna 2022 ratkaistut korvattavat potilasvahingot

Taulukko 3. Korvattavat potilasvahingot toimenpiteittäin vuonna 2022

Toimenpide	Julkinen sektori	Yksityinen sektori	Yhteensä	Yksityisen sektorin osuus
Leikkaus- ja anestesiatoimenpiteet	632	141	773	18 %
A Hermoston tp	49	6	55	11 %
B Umpierityselinten tp	7	0	7	0 %
C Silmän alueen tp	27	12	39	31 %
D Korvan, nenän ja kurkunpään tp	5	0	5	0 %
E Hampaiden, leuan, suun ja nielun tp	24	42	66	64 %
F Sydämen ja rintaontelon suonien tp	7	0	7	0 %
G Rintaontelon seinämän, keuhkojen ym. tp	6	0	6	0 %
H Rintarauhasten tp	8	2	10	20 %
J Ruoansul.kanavan ja sen oheiselinten tp	80	5	85	6 %
K Virtsateiden, miehen sukup.elinten ym. tp	21	1	22	5 %
L Naisen sukupuolielinten tp	33	3	36	8 %
M Raskauteen ja synnytykseen liittyvä tp	18	0	18	0 %
N Tuki- ja liikuntaelinten tp	296	51	347	15 %
NA Selän ja kaulan tp:t	39	0	39	0 %
NB Lapaluun, solisluun, olkanivelen ja -varren tp:t	26	8	34	24 %
NC Kynärnivelen ja kynnärvarren tp:t	22	6	28	21 %
ND Ranteen ja käden tp:t	25	8	33	24 %
NE Lantion, ristiluun ja häntäluun tp:t	0	0	0	-
NF Lonkkanivelen ja reisiluun tp:t	64	3	67	4 %
NG Polven ja säären tp:t	71	17	88	19 %
NH Nilkan ja jalkaterän tp:t	49	9	58	16 %
Erittelemätön toimenpide	1	2	3	67 %
P Verisuonien ja imusuonijärjestelmän tp	10	0	10	0 %
Q Ihon ja ihonalaiskudoksen tp	11	8	19	42 %
T Pientoimenpide	14	4	18	22 %
U Tähystystoimenpide	9	2	11	18 %
Muu leikkaustoimenpide	1	0	1	0 %
Anestesiatoimenpide	6	5	11	45 %

Toimenpide	Julkinen sektori	Yksityinen sektori	Yhteensä	Yksityisen sektorin osuus
Kliininen tutkimus- tai hoitotoimenpide	447	100	547	18 %
Hammashoidolliset toimenpiteet	122	190	312	61 %
Hampaan poisto ilman leikkausta	17	11	28	39 %
Hampaan paikkaushoito	6	15	21	71 %
Hampaan juurihoito	67	41	108	38 %
Hammasteettinen hoito	5	101	106	95 %
Muu hammashoito	27	22	49	45 %
Muut toimenpiteet	223	66	289	23 %
Radiologinen tutkimus	48	24	72	33 %
Injektio, punktio	8	7	15	47 %
Katetrointi, kanavointi, kanylointi	11	2	13	15 %
Kipsaus, sidonta	4	1	5	20 %
Haavan hoito	4	0	4	0 %
Fysioterapia tai kuntoutus	1	6	7	86 %
Sairaalahoito	4	0	4	0 %
Synnytys	19	0	19	0 %
Hoidon tarpeen arviointi	75	3	78	4 %
Lääkehoito	17	3	20	15 %
Etävastaanotto	2	0	2	0 %
Muu toimenpide	30	20	50	40 %
Yhteensä	1 424	497	1 921	26 %

Julkisen sektorin vahingoiksi on luokiteltu myös terveysasemilla ja julkisissa sairaaloissa tapahtuneet yksityisten toimijoiden vahingot.

Korvattavat potilasvahingot perussairauksittain vuosina 2020–2022

Seuraavan sivun taulukkoon on koottu tiedot yleisimmistä perussairauksista vuosina 2020–2022 ratkaistuissa korvattavissa potilasvahingoissa. Näissä kolmen vuoden tilastoissa perussairauksina korostuvat hammassairauksien lisäksi erityisesti polven (196 kpl/ 3 v) ja lonkan (171 kpl/3 v) nivelrikko sekä polven tai säären (165 kpl/3 v) ja kyynärvarren (141 kpl/3 v) murtumat.

Taulukko 4. Yleisimmät perussairaudet vuosina 2020–2022 ratkaistuissa korvattavissa potilasvahingoissa

Perussairaus	Leikkaus tai anestesia	Kliininen tutkimus tai hoito	Muu toimenpide	Lukumäärä yhteensä	
1. K04	Hammasytimen ja hampaanjuuren kärkeä ympäröivien kudosten sairaudet	9	0	380	389
2. K08	Muut hampaiden ja tukikudosten sairaudet	112	0	191	303
3. M17	Polven nivelrikko	171	14	11	196
4. M16	Lonkan nivelrikko	157	10	4	171
5. S82	Polven ja/tai säären murtuma	90	57	18	165
6. K02	Hammaskaries	7	0	148	155
7. S52	Kyynärvarren murtuma	55	67	19	141
8. S62	Ranteen tai käden murtuma	23	75	12	110
9. M48	Muut nikamasairaudet	82	16	7	105
10. S72	Reisiluun murtuma	39	45	15	99
10 yleisimmän perussairauden osuus				29%	
11. M51	Muut nikamavälilevyjen sairaudet	59	31	5	95
12. S83	Polven alueen nivelten ja siteiden sijoiltaanmeno, nyrjähdys ja/tai venähdys	68	12	6	86
13. C50	Rintasyöpä	19	23	34	76
14. M20	Sormien ja varpaiden hankinnaiset epämuotoisuudet	74	1	0	75
15. S42	Hartianseudun tai olkavarren murtuma	41	22	10	73
16. K07	Purentaelinten poikkeavuudet (purentavirheet mukaan lukien)	17	0	47	64
17. H25	Vanhuudenkaihi	57	5	1	63
18. K80	Sappikivitauti	52	7	3	62
19. S92	Nilkan/jalkaterän murtuma	11	41	10	62
20. S63	Ranteen tai käden nivelten ja siteiden sijoiltaanmenot, nyrjähdykset ja/tai venähdykset	20	37	2	59
20 yleisimmän perussairauden osuus				40%	
21. K35	Äkillinen umpilisäketulehdus	37	15	6	58
22. K05	Hampaan kiinnityskudosten sairaudet	27	1	30	58
23. M19	Muut nivelrikot	54	0	3	57
24. I63	Aivoinfarkti	4	44	9	57
25. S66	Ranteen ja käden lihas- ja jännevamma	6	42	4	52
26. R10	Vatsa- ja lantiokipu	8	26	13	47
27. S76	Lonkan/reiden lihas/jännevamma	15	27	2	44
28. K40	Nivustyrä	40	2	1	43
29. M54	Selkäsärky	2	30	9	41
30. T84	Ortopedisten implanttien ja siirteiden komplikaatiot	35	3	3	41
30 yleisimmän perussairauden osuus				48%	

5. Potilasvakuutuksesta maksetut korvaukset

Potilasvakuutuksesta maksettavat korvaukset määräytyvät 31.12.2020 saakka sattuneiden vahinkojen osalta potilasvahinkolain (585/1986) ja 1.1.2021 alkaen sattuneiden vahinkojen osalta potilasvakuutuslain (948/2019), sekä vahingonkorvauslain (412/1974) säännösten mukaan. Korvausten arvioinnissa otetaan huomioon liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan (Liipo) ratkaisukäytäntö ja soveltuvin osin noudatetaan Liipon julkaisemia liikennevakuutuksen korvausohjeita.

Lähes puolet (48 %) vuonna 2022 maksetuista korvauksista aiheutui potilasvahingon aiheuttaman ansionmenetyksen korvaamisesta. Kolmannes (33 %) korvauksista aiheutui ns. aineettoman vahingon, eli tilapäisen ja pysyvän haitan korvaamisesta. Noin viidennes (19 %) maksettavista korvauksista oli sairaanhoidon kustannuksia ja muita potilasvahingosta aiheutuneiden kustannusten korvauksia.

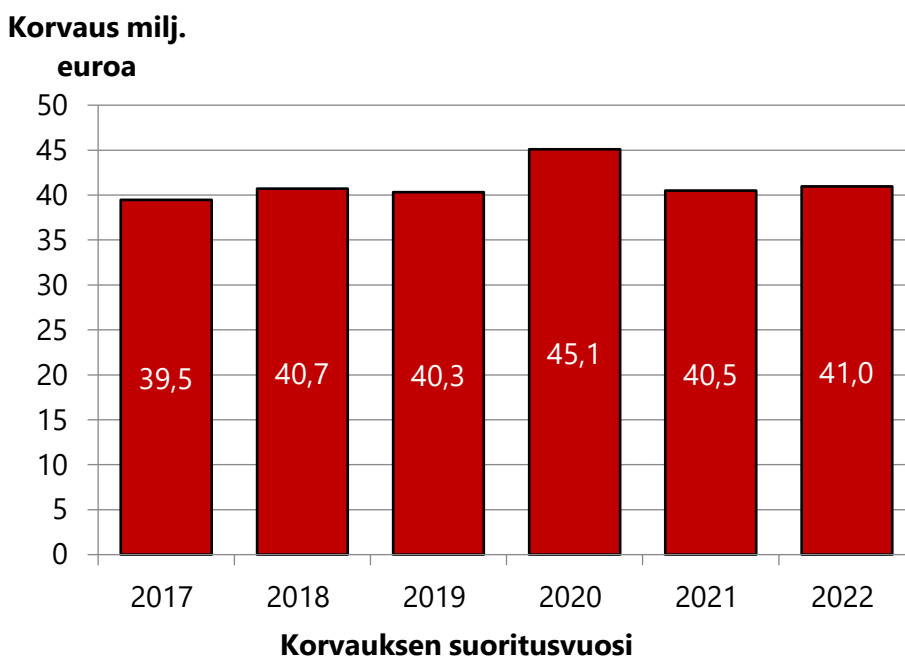
Vuonna 2022 potilasvakuutusjärjestelmästä aiheutuneet kustannukset olivat yhteensä 41,0 miljoonaa euroa, sisältäen korvaustoiminnan hoitokulut ja Liipon potilasvahinko-osaston kulut. Korvauksia maksettiin yhteensä 27,5 miljoonaa euroa, pääosin jo aiemmin sattuneista, ennen vuotta 2022 ratkaistuista korvattavista potilasvahingoista. Esimerkiksi ansionmenetykskorvauksia ja sairaanhoito-, lääke- ja muita kuluja korvataan vahinkoa kärsineelle niin pitkään, kuin niitä potilasvahingosta aiheutuu – jopa vuosikymmenten ajan.

Lähes puolet (48 %) maksetuista korvauksista oli ansionmenetykskorvauksia.

Korvauksia maksettiin myös tilapäisestä ja pysyvästä haitasta sekä potilasvahingosta aiheutuneista kuluista.

Kuva 4. Potilasvakuutuksesta vuosina 2017–2022 suoritettut korvaukset

[Graafin tietosisältö](#)

Kuva 5. Potilasvakuutusjärjestelmästä aiheutuneet kustannukset ja maksetut vahingonkorvaukset korvauslajeittain vuonna 2022

